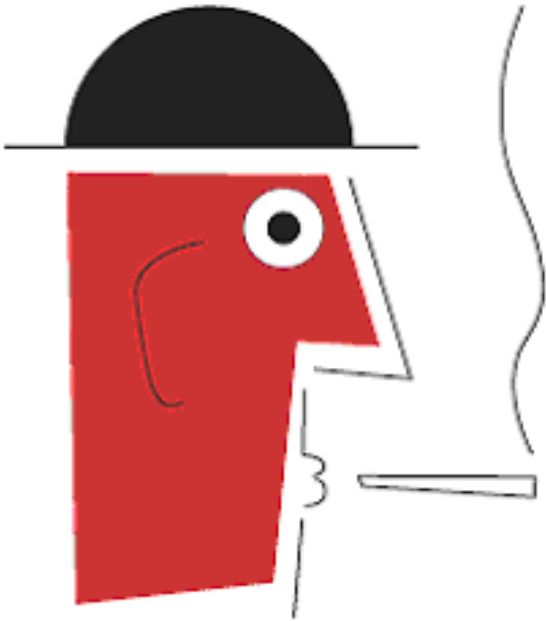

10 år med forebyggelse i kommunerne

Historisk tilbageblik og visionært fremsyn

Astrid Blom, Sundhedsstyrelsen og
Jørgen Falk, tidligere Sundhedsstyrelsen

Vores disposition

- Milepæle i den tobaksforebyggende indsats i Danmark
 - Fra 1988 til kommunalreformen i 2007
 - Fra 2007 til i dag
 - Status på kommunernes indsats
- Udfordringer for kommunerne – visioner for fremtiden

Vigtige milepæle i udviklingen (1)

- 1987: **Tobaksskaderådet (TSR)**– et statsligt, sagkyndigt, uafhængigt råd med egen bevilling og eget sekretariat
- 1988 – 94: Der etableres et velkoordineret **samarbejde mellem TSR, Kræftens Bekæmpelse (KB) og Hjerteforeningen (HF)** om forebyggelse af rygestart, støtte til rygestop, etablering af røgfri miljøer samt monitorering.

Vigtige milepæle i udviklingen (2)

- 1994: **Middellevetidsrapporterne** fastslår, at rygning er årsag til en væsentlig del af DK's svage udvikling i middellevetid (DIKE)
- 1994. Doctors study – 40 års follow-up
- 1995: Sundhedsminister Torben Lund udnævner 1995 til "rygeafvænningsår" – som resulterer i **STOP-kampagnen** (TSR, KB, HF og Danmarks Lungeforening)

Vigtige milepæle i udviklingen (3)

- 1995 - 1996: Kompetenceudvikling af nøglepersoner (**rygestopinstruktør-uddannelsen**) sættes i system via STOP-kampagnen og amterne begynder at tilbyde **rygestopkurser** til borgere og patienter
- 1999: Regeringens Folkesundheds-program – med indsatsen mod rygning højt prioriteret

Vigtige milepæle i udviklingen (4)

- 2000: **Stoplinien og Rygestopbasen** etableres – 2000 rygestopinstruktører er uddannet
- 2001: Tobaksskaderådet nedlægges – **CFF etableres** i Sundhedsstyrelsen
- **2001 Nationalt Center for Rygestop** etableres og fungerer i 5 år (Sundhedsstyrelsen og Københavns Kommune) – Pulje på 16 mio. kroner til amterne – rygning forbydes blandt elever i folkeskolen

Vigtige milepæle i udviklingen (5)

- 2002: Sund hele Livet
- 2003: WHO's Framework Convention on Tobacco Control
- 2006: Sund By Netværket etablerer tobaks-temagruppe og udgiver "10 skridt til god tobaksforebyggelse"
- 2006: Pulje på 10 mio. kr. til kommunernes tobaksforebyggende indsats.

Vigtige milepæle i udviklingen (6)

- 2007: Kommunalreformen – med kommunalt ansvar for tobaksforebyggelsen - Loven om røgfri miljøer.
- 2008: 95 af 98 kommuner har rygestoptilbud
- 2009: Forebyggelseskommissionen har indsatsen mod tobak som højst prioriterede område
- 2009/10: "Hver eneste cigaret skader dig"-kampagnen (10 mio. kr)

Vigtige milepæle i udviklingen (7)

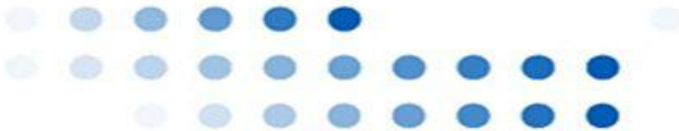
- 2011: SST's Anbefalinger til behandling af tobaksafhængighed
- 2011: 95 mio. kr. pulje til "forebyggelse i nærmiljø" med obligatorisk rygestopdel baseret på opsøgende rekruttering blandt kort uddannede etc. i boligområder
- 2011 og 12: Gentagelse af "Hver eneste cigaret skader dig"

Vigtige milepæle i udviklingen (8)

- 2012: 16 mio. kroner afsættes til særlig indsats for at sårbare unge ikke skal blive rygere (Skod det nu!)
- 2011/12: Regeringen hæver afgifterne på tobak – og siger, at de vil arbejde for afgiftsstigninger
- 2012: Revision af lov om røgfri miljøer
- 2012:– anbefalinger til kommunerne **Forebyggelsespakke på tobaksområdet**

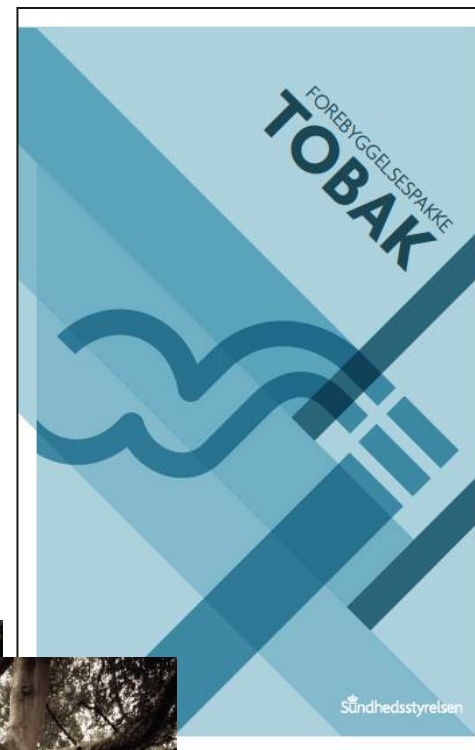

Hvor står vi nu med
tobaksforebyggelsen i kommunerne?

Vi har forebyggelsespakken,
der sætter en national standard

Monitoreret af SIF i
2014 og 2015 –
og 2017/8

Status på implementering af pakken

- 46% af kommunerne vurderer i 2015, at de lever op til anbefalingerne på grundniveau i forebyggelsespakken om tobak – en stigning fra 30 % i 2013
- 77% af kommunerne angiver, at de har en intention om at leve op til anbefalingerne på grundniveau i forebyggelsespakken – 71 % i 2013.

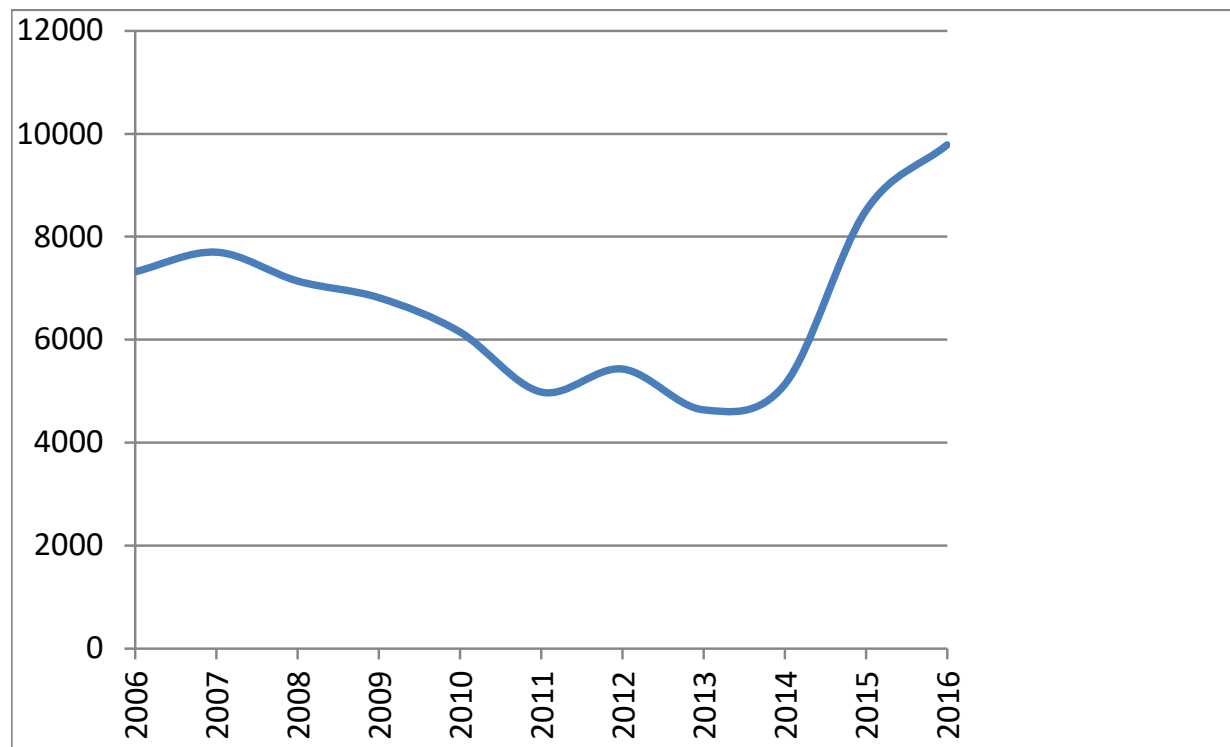
Fokus på rekruttering

Tilskud til rygestopmedicin: Storrygerindsatsen fra 2014-2017. Senest tilskud via satspulje 2017-2020 via blokken.

Systematisk henvisning fra almen praksis og sygehus: Storrygerindsatsen, ”det gule materiale” + KPIV med rygestop til kræftramte (fokus på implementering af materiale), enkelt elektronisk henvisningssystem etableret. Information om Very Brief Advice metoden.

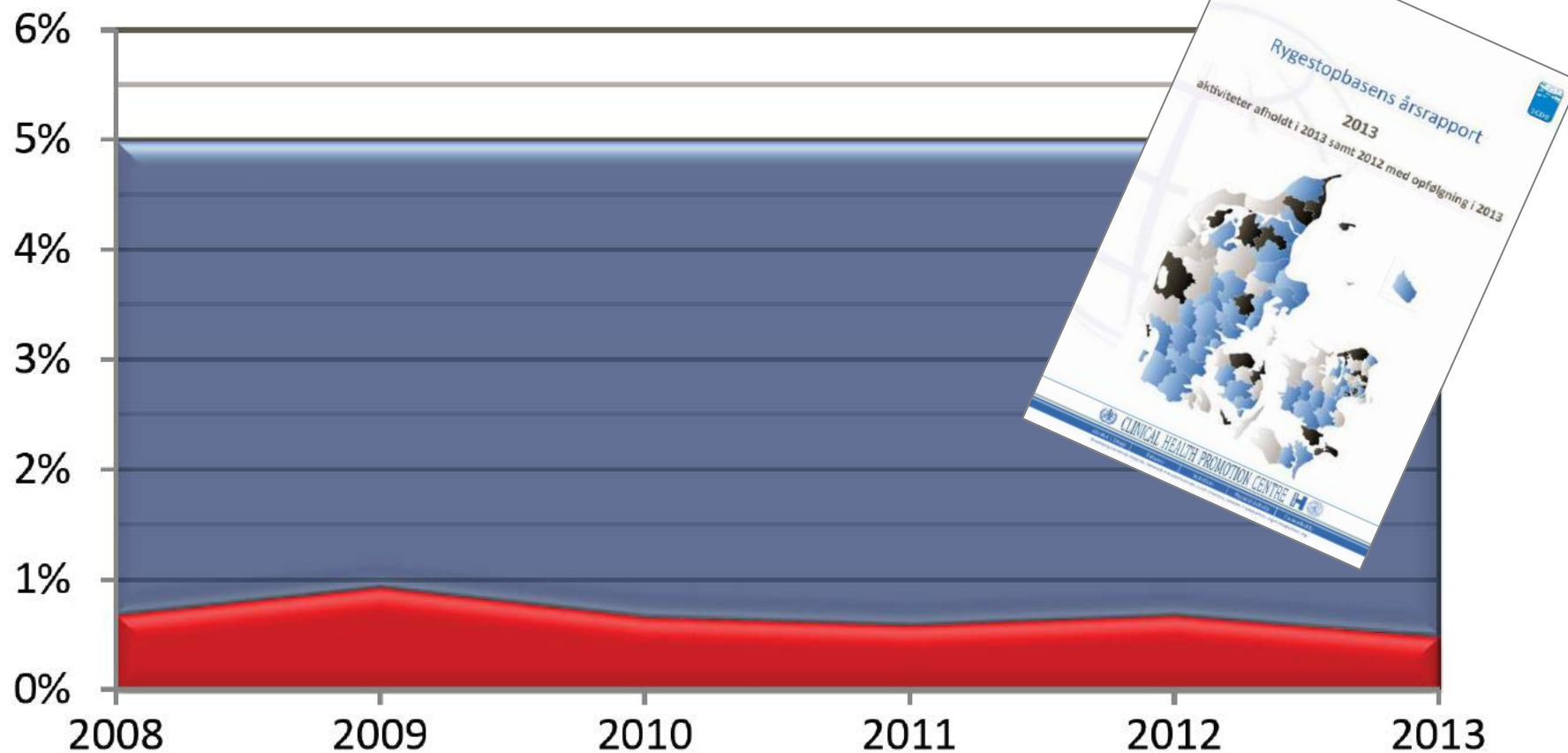
Antal deltagere på rygestopkurser, fordelt på år (2006-2016)

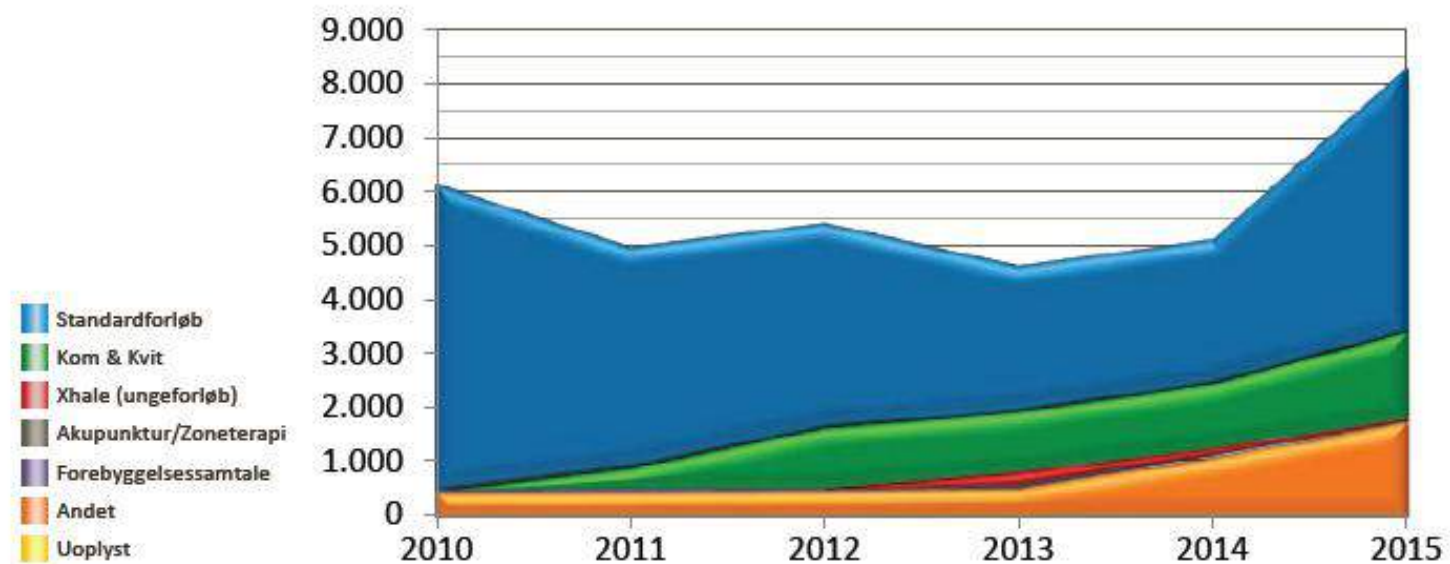
Kilde: Rygestopbasen 2017

Procentdel af rygere som modtager et rygestop forløb årligt

Tendens til differentiering i rygestoptilbud (2010 – 2015)

National målsætning fra KPIV om røgfri generation 2030

Senest tidl. fungerende Sundhedsminister, Karen Ellemann:

”Jeg er stærkt optaget af, at vi når den nationale målsætning om en røgfri generation 2030 [...] Den nuværende lovgivning danner på fin vis rammen for, at man lokalt, tættere på de mennesker, det handler om, kan vælge at gå længere med rygeforbud end loven siger [...] Det er hele tankegangen bag den nationale målsætning om en røgfri generation, netop at flere tager ansvar for den målsætning.”

Samråd den 18. april 2017

- handling: Fire-årig kampagne. Kommunerne skal koble sig.

Effektive instrumenter (jf. WHO og Verdensbanken)

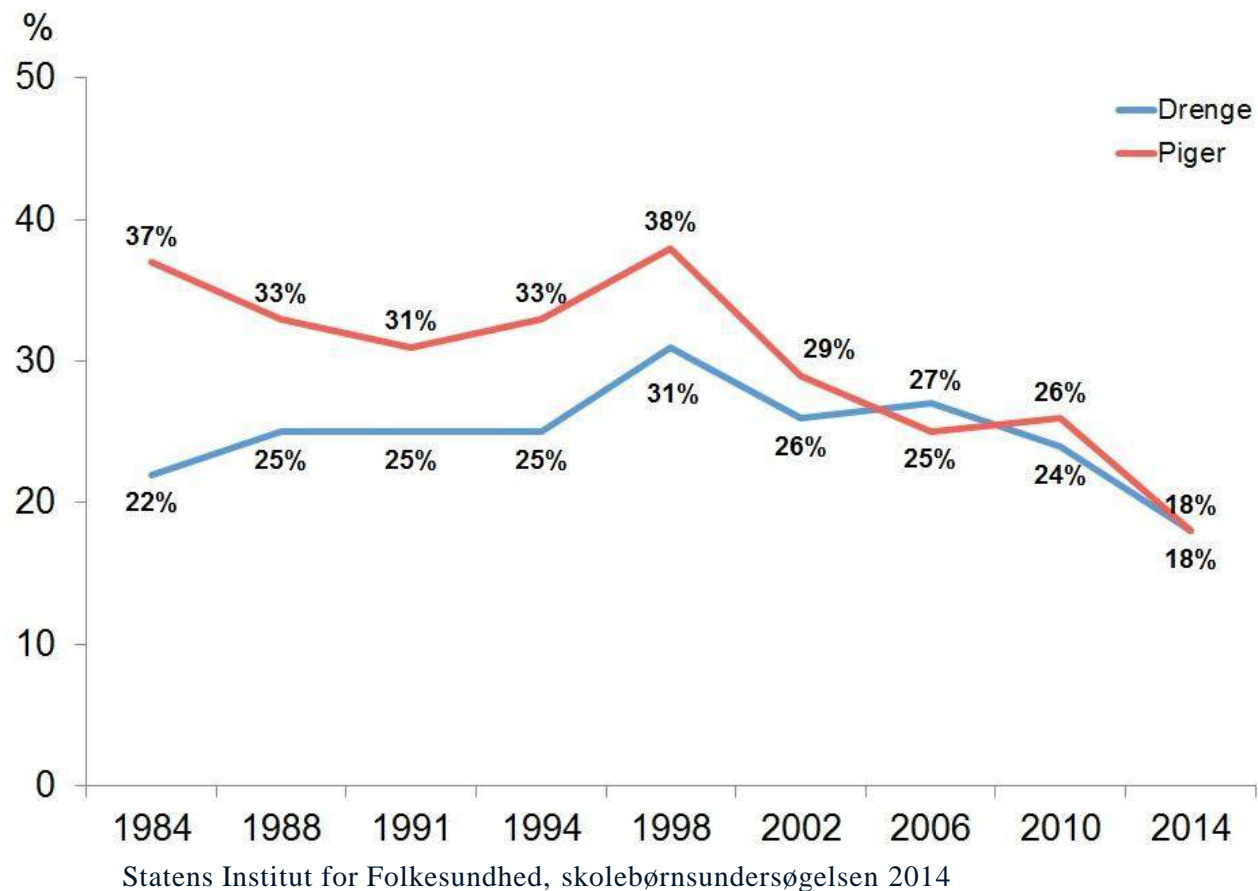
- høje priser/afgifter på tobaksvarer*
- røgfri arbejdspladser og offentlige steder
- omfattende informationsindsats (kampagner)
- forbud mod tobaksreklamer og –sponsorater*
- markante og direkte advarsler på pakninger*
- rygeafvænningsstilbud

* = betinget af landspolitisk beslutning

Udfordringer for kommunerne

1. Social ulighed i rygning
2. For få tager imod rygestoptilbud
3. Unges rygning (er der en stigning)
4. Statslige puljemidler?
5. Ringe politisk prioritering

15-årige, der ryger dagligt, ugentligt eller sjældnere, 1984-2014

Men nye tal fra KB viser en stigning på det seneste.

Muligheder og visioner (1)

Flere i rygestoptilbud:

- Rekruttering ved mere brug af incitament
- Mere samarbejde med det regionale niveau
- Proaktiv markedsføring, **markedsføring, markedsføring**

Muligheder og visioner (2)

Mere røgfri rammer:

- Røgfri skoletid og røgfri arbejdstid (kommuner, SST, Coop...).

Forebyggelse af rygestart:

- Håndhævelse af aldersgrænser gennem partnerskaber med private
- Koble sig på nationale kampagner x 2
- Forsøge at påvirke festivalmiljøer (i de relevante kommuner)

Muligheder og visioner (3)

Være strategisk for at få politisk prioritering:

- Via partnerskaber – også med kommercielle virksomheder
- Markedsføre succeshistorier – hver gang og gerne utraditionelt
- Tænk i politiske platforme til jeres politikere

SUNDHEDSSTYRELSEN

Tobaksforebyggelse gør en stor forskel

